

HÄNDELSEN

Brand i cafélokal, den xx-xx-xx, kl.15.40. När räddningstjänsten anlände, klockan 15.47, möttes man av en helt rökfylld cafélokal. Rökdykarna lokaliserade branden till en serveringsdisk, vilken var delvis nerbränd samtidigt som branden höll på att falna ner. En av caféets innehavare anländer till butiken någon gång efter klockan 15.00, han kan då inte ta sig in i lokalen på grund av den kraftiga rökutvecklingen. Även intilliggande lokaler har rökfyllts, trots detta registrerar caféägaren att inget brandlarm har utlöst. I caféet sitter en utrymningdon, den och övriga don i angränsande utrymmen är helt tysta. Den aktuella serveringsdiskens mittdel är helt bortbränd. Här fanns en kassaapparat, kaffebryggare samt en värmeplatta för kaffekannor.

Branden bereder som sagt inte rökdykarna några större problem, den är i stort sett på väg att självslockna. Efter släckningen bärs en del inventarier ut samtidigt som rökfläktar sätts in för att befria övriga lokaler från rökgaser. Brandutredningen: Torsdagen följande vecka undersöker jag, tillsammans med utredare från försäkringsbolaget, brandplatsen. Att branden har startat i den aktuella serveringsdisken är inte svårt att fastställa, värre är däremot att peka ut brandstiftaren. Vid primärstället har stått en kassaapparat, en kaffebryggare samt en värmeplatta för två kaffekannor. I disken löper också kablar, bl a till ett kylskåp, vilket dock kan uteslutas. Enligt ägaren så lämnar man lokalen på fredag eftermiddag, det är också han som upptäcker branden på söndag, strax efter klockan 15.00. Vid sin upptäckt finner att hela caféet är fyllt med en svart ogenomtränglig rök, det är helt omöjligt för honom att ta sig in i lokalen. Branden har, enligt min uppfattning, pågått under flera timmar och disken har formligen kolats upp. Det är högt till tak i den brunna cafélokalen varför värmen och de utvecklade brandgaserna har "fördelats" över en stor rumsvolym. Denna teori stöds av de ringa värmeskador som branden orsakat i lokalen, takets glasparti, där även rökgluckorna sitter, uppvisar inga krackeleringar efter värmepåverkan.

UNDERSÖKNINGEN

Hela lokalen är nedsotad från golv upp till taket, glaspartiet uppvisar inga värmesprickor. Vid min undersökning var rökgluckorna fortfarande uppställda, vem som öppnat dessa, eller om de öppnats med automatik är i skrivande stund inte fastställt. Enligt räddningstjänstens insatsrapport saknades automatisk brandgasventilation. Fastigheten, som inrymmer ett flertal olika företag, är utrustad med ett automatiskt brandlarm vilket är anslutet till räddningstjänsten. I den aktuella cafélokalen fanns ingen detektering, däremot ett larmdon för utrymning. Trots en rätt omfattande brandgasspridning till intilliggande lokaler har befintliga rökdetektorer ej aktiverats, vilket är anmärkningsvärt. Larmet har inte varit fränkopplat under branden, så hur förklaras den uteblivna larmindikeringen? Brandlarmcentralen för hela fastigheten sitter i entrén längre ner på gatan. Här hittar man också styrmöjligheterna för de befintliga takgluckorna. Vid ett närmare studium av larmcentralens orienteringsritning får man klart för sig att den ingalunda stämmer helt med verkligheten, bl a finns inte caféets entrédörr markerad. Sannolikt finns det flera markeringar på ritningen som bör justeras, åtminstone konstaterades detta av anläggningsägarens representant. Med ledning av ritningen, men framför allt av den faktiska verkligheten, torde man lugnt kunna påstå att larminstallationen behöver förbättras. Efter ovanstående tycker jag att det finns en rimlig förklaring till det uteblivna brandlarmet. Närmsta rökdetektor sitter i en annan lokal, och på en hög takhöjd, vilket innebär att de utvecklade brandgaserna hinner bli rejält avsvalnade innan de når detektorutrymmet. Brandröken förmår således inte tränga upp till detektorn och denna blir opåverkad. Fenomenet är inte speciellt ovanligt, flera exempel finns, också i betydligt mindre lokaliteter har rökdetektorer varit "kallhamrade"... Enligt larmanläggningsansvarig skall hela byggnadens installation ses över, och oskyddade utrymmen kompletteras med detektorer.

BRANDSTIFTAREN?

Det långsamma brandförloppet, under flera timmars tid, utesluter enligt min uppfattning cigarrettfimp i soppåse, även kvarglönt ljus är "långsökt", dessutom kan det befintliga kylskåpet friförklaras. I serveringsdiskens mittsektion, nu helt bortbränd, fanns en kaffebryggare en kassaapparat samt en värmeplatta. Kaffebryggaren och värmeplattan kan inte uteslutas som brandstiftare, kassaapparaten är mindre sannolik. Försäkringsbolagets brandutredare letar här i resterna av den brunna disken. Till höger det som återstår av värmeplattan. Eventuellt kommer resterna från denna, tillsammans med en del elledningar att sändas till SKL, Statens Kriminaltekniska Laboratorie. Understrykas bör dock att det inte handlar om någon som helst brottsmisstanke.

SAMMANFATTNING

Trots att de direkta brandskadorna stannade i cafélokalen, och blev förhållandevis "överkomliga", har sannolikt sekundärskadorna genom rökasspridningen blivit onödigt stora. Enligt vaktbolagets larmutredare måste hela installationen ses över och i några fall förstärkas. Larmutredaren har redan lämnat in ett förslag på en förbättrad larminstallation, och i den pekat ut lokaler där en detektering bör installeras. En detaljritning över detta kommer att tillhandahållas räddningstjänsten. Vid mitt samtal med caféinnehavaren säger denne att han inte kommer att öppna caféet igen om inte lokalen förses med ett brandlarm. En mycket klok inställning, vilket även övriga olarmade lokalinnehavare borde bejaka.